หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์และการดำเนินกิจการเชิงพาณิชย์บริเวณเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
คำสำคัญ	การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม / เกษตรกรรม / สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ชื่อนักศึกษา	กฤต ห่วงไธสง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ เพียรวัฒนะกุลชัย
ระดับการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะ	คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
พ.ศ.	2568

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์และการดำเนินกิจการเชิงพาณิชย์บริเวณเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยเน้นการวิเคราะห์บทบัญญัติของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 และประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง รายการกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532) พ.ศ. 2563 รวมถึงพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับในการเอาผิดกับการบุกรุก ซื้อขาย หรือขุดตักดินในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกระทบต่อประสิทธิภาพของการปกป้องพื้นที่เกษตรกรรมในระยะยาว

จากการศึกษาปัญหาการเข้าทำประโยชน์ของเกษตรกรในพื้นที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ซึ่งแม้รัฐจะจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ผ่าน พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แล้ว กลับพบปัญหาการอนุญาตให้นำดินในพื้นที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ออกไปนอกพื้นที่ ปัญหาการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมเชิงพาณิชย์ โดยแม้มีการเปิดทางให้ใช้ในลักษณะสนับสนุนเกษตรกรรม เช่น การตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านจำหน่ายปัจจัยการผลิต กลับขาดความชัดเจนในการกำหนดขนาด ขอบเขต และ

SPU CHONBURI

วัตถุประสงค์ ส่งผลให้เกิดการใช้ดุลพินิจที่ไม่เป็นธรรม และปัญหาการกำหนดฐานความผิดและบทลงโทษ ซึ่งยังไม่ครอบคลุมกรณีซื้อขาย บุกรุก ขุดตักดิน หรือหน้าดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา เห็นควรให้มีการปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2566) ข้อ 9 และเพิ่มเติม ข้อ 9/1 รวมถึงให้มีการปรับปรุงประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรรม เรื่อง รายการกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532) พ.ศ. 2563 ข้อ 1.5 และให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 49 มาตรา 50 มาตรา 51 กำหนดบทลงโทษกรณีซื้อขาย บุกรุก ขุดตักดิน หรือหน้าดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

SPU CHONBURI

Thesis Title	Legal Problems and Obstacles Concerning on Commercial Operations in Agricultural Land Reform Areas
Keyword	Agricultural land reform / Agriculture / Agricultural Land Reform Office (ALRO).
Student	Krit Houngthaisong
Thesis Advisors	Associate Professor Dr. Anant Pianwattanakulchai
Level of Study	Master of Laws
Faculty	School of Law Sripatum University at Chonburi
Year	2025

ABSTRACT

This thesis aims to study legal problems and obstacles concerning on commercial operations in agricultural land reform areas. This study focuses on analyzing the provisions of the Agricultural Land Reform Committee's regulations for farmers and farmer institutions who receive land from agricultural land reform, regarding land use practice, B.E. 2535 (1992), and the Agricultural Land Reform Committee's announcement regarding other activities supporting or related to agricultural land reform, as prescribed by the Minister of Agriculture and Cooperatives under Section 30, paragraph 5 of the Agricultural Land Reform Act, B.E. 2518 (1975) (amended by the Agricultural Land Reform Act (No. 3), B.E. 2532 (1989)), including the Agricultural Land Reform Act, B.E. 2518 (1975), to identify appropriate measures for prosecuting encroachment, trading, or excavation of soil in land reform areas, which impact the long-term effectiveness of agricultural land area protection.

From the study of farmers' agricultural land use problems in areas of the Agricultural Land Reform Office (ALRO), despite the government allocates land to poor farmers through the Agricultural Land Reform Act, B.E. 2518 (1975), there are problems with permitting soil to be removed from the Agricultural Land Reform Office (ALRO) area. This has led to problems with land use for commercial activities. While land use has been permitted for agricultural purposes, such as the establishment of gas stations or production input factor stores, the lack of clarity regarding the size, scope, and purpose of such land has resulted in unfair discretion. This has led to

SPU CHONBURI

problems with the determination of offenses and penalties, which do not cover cases of buying, selling, encroaching, excavating of soil, or topsoil in the land reform area.

Recommendations from the study, it is recommended that there should be revision of the Agricultural Land Reform Committee's regulations regarding farmers and farmer institutions who receive land from agricultural land reform regarding land use practice, B.E. 2535 (1992) (Amended (No. 4) B.E. 2566 (2023)), Clause 9 and amended Clause 9/1 and there should be revision of the announcement of the Agricultural Land Reform Committee regarding other activities supporting or related to agricultural land reform as announced by the Minister of Agriculture and Cooperatives in accordance with Section 30, paragraph 5 of the Agricultural Land Reform Act, B.E. 2518 (1975), (amended by the Agricultural Land Reform Act (No. 3), B.E. 2532 (1989)), B.E. 2563 (2020), Clause 1.5 and there should be amendment of the Agricultural Land Reform Act, B.E. 2518 (1975), Section 49, Section 50, Section 51, specifying penalties in the case of buying, selling, encroaching, excavating of soil, or topsoil in the land reform area.

SPU CHONBURI